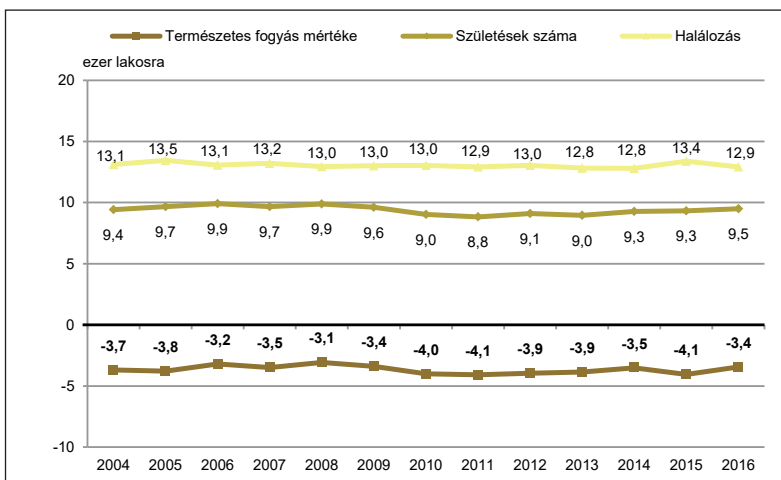

G.3.4. A természetes fogyás mértéke

Tekintettel arra, hogy a hosszú távú fejlődést, a jövőbeli versenyképességet nagymértékben meghatározza a rendelkezésre álló humán erőforrás nagysága, ezért fontos vizsgálati tényező a természetes fogyás mértéke. Természetes fogyról akkor beszélünk, ha a halálozások száma meghaladja a születéseket. A mutató a népesedési helyzet legfontosabb jellemzőit foglalja magában. A vizsgált hazai adatok forrása a KSH, a nemzetközi az Eurostat.

Az elemzési időszaknak (2004–2016) két komolyabb mélypontja volt: 2011 (–4,1), illetve 2015 (–4,1). 2011 után javuló tendencia volt megfigyelhető egészen 2014-ig. 2014-ben a születésszám növekedése mellett csökkent a halálozások száma, így a természetes fogyás mértéke pozitív irányba mozdult el, és elérte a –3,5-öt. Sajnos azonban a 2015-ös adatok romlást mutatnak, és hazánk ismét a 2011-es szintet érte el a –4,1-es értékkel. Az elmúlt évben azonban ismét javulást lehetett megfigyelni a 12,9-es halálozási és 9,5-ös születési adattal, amely összességében –3,4-es értéket jelentett.

Megvizsgálva az élve születések ezer lakosra vetített számát, láthatjuk, hogy megyénként igen nagyok az eltérések. A 2016-os adatok szerint ez az érték országosan 9,5 volt. Baranya és Zala megyében figyelhető meg a legalacsonyabb (8), míg Szabolcs-Szatmár-Bereg (11,2) és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (11) a leg-

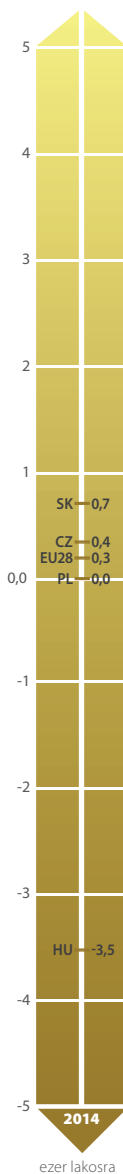
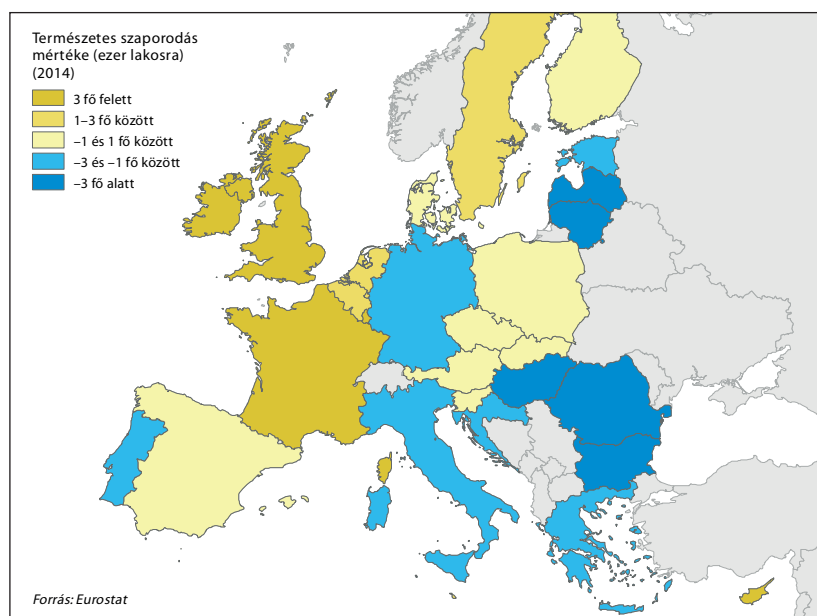
Forrás: KSH

magasabb érték. Budapest a 9,2-es adattal az országos összesített értéktől egy kicsivel elmarad.

Ami a halálozások számát illeti, az országos átlag 12,9. A két legmagasabb értéket Békés (15,7) és Nógrád megyében (15) mérték, míg a két legalacsonyabbat Pest (11,3), illetve Győr-Moson-Sopron megyében (11,4). Budapest halálozási értéke 12, amely alacsonyabb az országos összesített értéknél.

Érdekes összehasonlítani a hazai természetes fogyás mértékét a nemzetközivel. Sajnos e tekintetben nem mutat pozitív képet Magyarország helyzete. A 2014-es adatokat elemezve hazánk –3,5-ös értékkel az utolsó helyen szerepel a visegrádi országok között (Lengyelország 0,0; Csehország 0,4; Szlovákia 0,7). Az EU28 0,3-as átlagához képest is sokkal rosszabb a Magyarországon mért adat, továbbá a versenyképességben elől járó országokénál is, például Dániánál (1); Svédországnál (2,7); Finnországnál (0,9), Hollandiánál (2,1). Magyarország a –3,5-ös értékével olyan országokkal áll azonos vagy hasonló helyen, mint Románia (–3,5); Lettország (–3,4); Litvánia (–3,4).

A Jó Állam fontos feladata, hogy a humán tőkéjét megóvja. Ezért olyan célokat kell a jövőre vonatkozóan kitűznie, amelyek elősegítik az egészségi állapot javulását, a házasságkötések ösztönzését, a gyermekvállalási hajlandóság növelését. Fontos megemlíteni, hogy a természetes fogyáson kívül valós problémát jelent a tényleges fogyás is, amelyhez szorosan és jelentősen hozzájárul a Magyarországról elvándorlók száma.

Forrás: Eurostat

Egy nemzet legnagyobb értéke a rendelkezésre álló humán tőke, amelynek fogyása hosszabb távon a nemzetgazdasági és versenyképességi pozícióját rontja. Ezért fontos a természetes fogyás megállítása.